Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.884/939

Nr. 293 Duminică 29 Octombrie 1944
8 Pagini

ABONAMENT
UNIVERSUL PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENT
U. LITERAR 6 luni 4[illegible] lei 12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 480 lei-12 L. 900, RADIO U. 6 L. 600 lei - 12 L. 1000.
Z. ȘTIINȚELOR 6 L. 600-12 L. 1000 lei, VESELIA 6 L. 450-12 L. 800 lei
FR SUFLET 6 L. 320-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

INDEPENDENȚA CEHOSLOVACIEI

de I. LUGOSIANU

Se împlinesc astăzi 26 de ani, de când voința unanimă a poporului cehoslovac proclama la Praga independența unei noi republici europene, ruptă din imperiul artificial al Habsburgilor, după o luptă seculară pentru libertate.

Condusă de trei oameni excepționali, Masaryk, Beneș și Stefanik, mișcarea pentru independență a noului stat cehoslovac isbutea să dea un statut legal unei țări noi, înainte ca războiul mondial să fi fost terminat și ca teritoriul cehoslovac să fi fost efectiv eliberat. Intr'adevăr, Consiliul Național cehoslovac a fost un adevărat guvern al unei țări, care încă nu se născuse, iar armata cehoslovacă a luptat alături de aliați înainte ca republica cehoslovacă să existe, situație privilegiată datorită prevederii, inteligenței politice și tenacității, cu care constructorii Statului cehoslovac și-au înțeles și adus la îndeplinire misiunea lor națională.

Incă din August 1915, Beneș începea în Franța recrutarea și organizarea unei armate, care să lupte alături de aliați și din care cea dintâiu companie a primit botezul focului în bătălia dela St. Vaast.

In același timp, entuziastul și viteazul Stefanik făcea primele începuturi de organizare ale prizonierilor cehi din Rusia.

Puțină lume știe amănuntul că — cu prilejul trecerii lui prin țara noastră — Stefanik a isbutit să recruteze 410 prizonieri cehi din România, care au fost trimiși să lupte în Franța.

Un acord semnat la 17 August 1917 de Beneș și Painlevé consacra constituirea unei armate cehoslovace autonome. Soldații aceștia — soldați regulați ai unei armate independente, luptând alături de aliați — proclamau astfel prin organizarea și lupta lor existența virtuală a unui stat cehoslovac neatârnat. In aceiași vreme, o armată de 20.000 de oameni se organiza pe teritoriul italian.

O acțiune de afirmare politică se desfășura pe lângă acțiunea de organizare militară: La 6 Ianuarie 1918, deputații cehi și slovaci cereau în parlamentul din Viena ca dreptul popoarelor de a dispune de propria lor soartă să se aplice Cehoslovaciei, care revendica deplina libertate de a-și apăra singură drepturile ei de națiune în fața viitoarei conferințe de pace, iar la 13 Aprilie 1918 o impunătoare manifestație la Praga afirma public, împotriva cârmuirii austriace, hotărârea nestrămutată a poporului de a lupta până la capăt pentru independența națiunii cehoslovace.

Rând pe rând, Franța, Marea Britanie și Statele Unite — în vara și toamna lui 1918 — recunoșteau prin declarații oficiale ale guvernelor lor pe Cehoslovaci ca o națiune aliată cobeligerantă, aflându-se în război regulat cu Austro-Ungaria, proclamând dreptul lor la independență și recunoscând Consiliul Național ca un guvern de fapt al viitoarei republici.

Statul cehoslovac dobândia astfel o existență legală, avea o armată și un statut politic, în plin război, înainte de a avea un teritoriu și granițe definite pe harta Europei noi și în timp ce se afla încă sub ocupația trupelor Habsburgilor. O puternică mișcare populară de eliberare, dărâma la 28 Octombrie 1918, acest ultim obstacol. Printr'o răscoală, care isgonia trupele și autoritățile imperiale de pe teritoriul cehoslovac, poporul el însuși, sub conducerea Consiliului Național, încununa o luptă de patru ani și ajungea astfel la cel din urmă popas al acțiunii pentru independența Cehoslovaciei. In felul acesta, printr'o revoluție fără sânge, muria un regim de opresiune și se năștea o republică.

Printr'o fericită întâmplare, care stă la origina unei prietenii parcă predestinate între Cehoslovacia și noi. Românii au avut un rol vrednic de menționat în izbânda zilei de 28 Octombrie. Trei regimente compuse în bună parte din Români din Ardeal — regimentele 2 de infanterie din Brașov, 51 din Cluj și 48 din Oradea — se aflau în garnizoană la Praga. Ele aveau misiunea să reprime mișcarea națională cehă. Prin inițiativa curajoasă și energică a unui tânăr ofițer român, locotenentul Zeno de Herbay, originar dintr'o veche familie ardeleană, de acord cu un alt ofițer ardelean, căpitanul Alexandru Simon, misiunea de înăbușire a revoltei populare s'a transformat într'un concurs militar neprețuit pentru cehi. In loc de a executa ordinul de a trage, cu compania lui de mitraliere din reg. 2 Brașov, asupra zecilor de mii de manifestanți, cari voiau să la cu asalt cazarma din piața Ferdinand, tânărul locotenent și-a îndemnat trupa, în cuvinte înflăcărate, să se alăture la cauza republicii cehoslovace identică cu aceea a României Mari, iar în zilele cari au urmat, a reușit să constitue o legiune românească de 1500 soldați ardeleni și să pună la dispoziția cehilor mai multe camioane de arme și muniții.

A fost astfel scris ca o colaborare ceho-română să înceapă din însăși ziua constituirii noii republici, premergătoare a unei strânse și sincere prietenii de două decenii.

Ani îndelungați de apăsare necruțătoare și de mută revoltă neputincioasă în fața unei autorități brutale până la crimă au lăsat un întunerec de tragedie peste viața națională a două popoare prietene.

Cehoslovacia mutilată ca jertfă pentru o pace, care n'a putut fi menținută și robită timp de cinci ani din voința lui Hitler, se redeșteaptă astăzi pentru un viitor nou cu toată puterea ei de organizare și cu tot spiritul ei dârz de luptă. Pătrunzând pe teritoriul cehoslovac, trupele generalului Petrov au dat primul imbold reînvierii Cehoslovaciei. Printr'o întâmplare simbolică acest început al renașterii Cehoslovaciei se produce aproape în aceeași zi cu nașterea republicii și primul ei președinte este azi același neobosit, stăruitor și curajos Eduard Beneș, care a fost unul dintre făuritorii de căpetenie ai republicii cehoslovace cu un sfert de secol în urmă.

In România, care a împărțit frățește cu Cehoslovacia acești ani lungi de suferință și umilire, datorită voinței de cucerire hitleriste, ne îndreptăm cu o sinceră cordialitate gândurile cele mai călduroase către poporul cehoslovac și președintele lui și le urăm deplină izbândă în lupta grea, pe care o termină acum cu siguranța victoriei. Nu avem nicio îndoială că, în viitor, ca și în trecut, comunitatea noastră de destin ne va duce pe aceeași cale a unei înțelegeri fără rezerve și a unei prietenii fără niclo umbră.

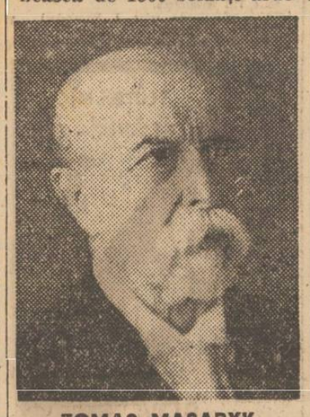

TOMAS MASARYK
Primul președinte și întemeietorul Statului cehoslovac

D. ED. BENEȘ
Președintele Republicei Cehoslovace

VICTORIILE DIN ACEST RĂZBOI TREBUE SĂ DUCĂ LA O PACE DURABILĂ

Proclamația președintelui Roosevelt

Washington, 27 (Rador). — *In proclamația sa anuală cu prilejul Zilei Armistițiului, președintele Roosevelt face apel la poporul american, cerându-i să se consacre cu totul misiunii sale de a duce la un sfârșit victorios și al doilea război mondial.*

„Suntem hotăriți — a spus președintele — să facem așa fel ca victoriile din acest război să nu aibă ca rezultat numai armistițiul, ci și crearea unor instituții capabile să stabilească o pace durabilă".

TRUPE ROMÂNE IN UNGARIA

Patrulă română de cavalerie în satul ungurese Békés

AUDIENȚE DE LUCRU LA M. S. REGELE

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 27 Octombrie 1944, Majestatea Sa Regele a primit în audiență de lucru pe d-nii:

General de corp de armată adjutant Sănătescu Constantin, președintele Consiliului de miniștri și ministru ad-interim la departamentul economiei naționale și finanțelor;

Grigore Niculescu-Buzești, ministrul afacerilor străine;

General de corp de armată Aldea Aurel, ministrul afacerilor interne;

Dimitrie D. Negel, ministrul agriculturii și domeniilor și ad-interim la justiție;

General de corp de armată Rădescu Nicolae, șeful Marelui Stat Major;

Ion Cristu, ministru plenipotențiar, președintele Comisiunii române pentru aplicarea armistițiului cu Națiunile Unite.

TRUPELE ROMÂNE ȘI SOVIETICE CONTINUĂ INAINTAREA IN UNGARIA

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 27 OCTOMBRIE 1944

In Ungaria de nord-est, trupele române, în legătură cu cele sovietice, continuă înaintarea.

Intre Dunăre și Tisa, înzona sud-est Kecskemet, lupte cu caracter local.

OMAGIUL ARMATEI ROMÂNE PENTRU ARMATA ROȘIE

D. Ministru de Război, General de Corp de Armată, M. Racoviță, a trimis d-lui Mareșal Malinowski, următoarea telegramă:

DOMNULE MAREȘAL

In clipa în care vitezele Armate de sub comanda Domniei Voastre au atins pretutindeni granița de vest a Ardealului românesc, Vă adresez, odată cu admirația și recunoștința mea și a armatei, urările cele mai sincere de izbândă deplină asupra inamicului comun.

Ministrul de războiu
General de Corp de Armată
M. RACOVIȚĂ

Inaintarea victorioasă a trupelor sovietice in Cehoslovacia

Mareșalul Stalin anunță cucerirea orașului Munkacevo

Moscova, 27 (Rador). — Trimisul special al agenției „Reuter" transmite:

Mareșalul Stalin a dat un ordin de zi anunțând cucerirea orașului Munkacevo, important centru de comunicații și punct de sprijin în apărările germane în Carpații din sudul Cehoslovaciei.

Orașul Munkacevo, localitate minieră de aproximativ 30.000 locuitori, se află în Rutenia. El se găsește la aproape o sută mile nord-vest de Debrețin, pe calea ferată ce duce din Polonia prin Rutenia în Ungaria.

❖

Moscova, 27 (Rador). — Corespondentul ziarului „Krasnaia Zvezda" scrie de pe teatrul de operațiuni următoarele:

La 26 Octombrie, trupele celui de al patrulea front ucrainean au cucerit orașul Munkacevo, centru industrial al Ucrainei Transcarpatice pe teritoriul Cehoslovaciei și punct de sprijin al sistemului defensiv inamic pe povârnișurile de sud ale Carpaților.

In afară de aceasta, pe teritoriul Cehoslovaciei, trupele noastre au cucerit prin lupte grele mai mult de 60 de alte localități.

Grupul germano-ungar, operând în estul Cehoslovaciei, a fost atacat în ultimul timp din diferite părți și a fost obligat să se retragă. Pe deasupra, trupele noastre, care au ajuns în câmpia din împrejurimile orașului Husta, au putut urmări pe inamic mai repede decât în munți. Trupele germano-ungare s'au retras în direcția Mukacevo. Nu numai că trupele noastre atacatoare erau pe urmele inamicului dealungul șoselei principale, dar ele au procedat și la o urmărire paralelă peste munți. Mici detașamente de urmărire își croiau drumul către căile de retragere ale inamicului căruia îi exterminau grupuri separate, tăindu-le de grosul forțelor.

In direcția principală, între orașul Husta și Mukacevo, urmărirea a fost atât de impetuoasă, încât germanii și ungurii nu s'au putut menține pe niciuna din pozițiile intermediare, fiind obligați a accepta lupta în marginea orașului.

Urmărind pe inamic cu grosul forțelor, dealungul șoselei, unitățile atacatoare curățau în același timp și povârnișurile munților. In apropiere de oraș, un regiment de infanterie a mers câțiva kilometri în munți, a atacat de flanc pe inamic, care bătea în retragere și și-a croit calea care ducea spre Mukacevo.

In curând, unitățile, care dădeau ofensiva dealungul șoselei, s'au apropiat și ele de oraș și au angajat lupte la extremitățile lui.

Grație atacurilor impetuoase, date din ambele părți, unitățile noastre au ajuns în centrul orașului Munkacevo și aici au început curățirea în întregime de inamic. Trupele noastre au făcut mulți prizonieri și o bogată pradă de război, între altele locomotive și o mare cantitate de material rulant.

Cucerirea orașului Mukacevo și sdrobirea grupului german permit trupelor noastre de aici înainte pătrunderea în Cehoslovacia. In afară de aceasta, cucerirea acestui oraș, însemnează sfârșitul trecerii Carpaților de către trupele celui de al patrulea front ucrainian.

Trupele aliate au ocupat orașele Tilburg și Hertogenbosch

Londra, 27 (Radio). — **Unități aliate făcând parte din armatele mareșalului Montgomery au ocupat azi orașul Tilburg.**

❖

Londra, 27 (Rador).—**Hertogenbosch a fost complet eliberat.**

❖

Paris, 27 (Rador). — **Mareșalul Montgomery și-a intensificat presiunea sa pentru a curăți insulele dela nord de estuarul Scheldt.**

In trecutele 24 de ore, trupele canadiene au înaintat peste 5 km. dealungul gâtului peninsulei Beveland, găsindu-se acum la 13 km. în interiorul peninsulei.

Londra 27 (Rador). — **Trupele britanice au invadat insulele olandeze dela sud de Beveland, în cursul zilei de Joi.**

Vineri dimineață, forțele de invazie au avut ciocniri cu garnizoana de 10.000 de oameni, luată complet prin surprindere.

Un nou mareșal al Uniunii Sovietelor

Moscova, 27 (Rador). — Corespondentul agenției „REUTER" transmite:

Postul de radio Moscova a anunțat că generalul Meretcov, comandantul frontului din Carelia, a fost înaintat la rangul de mareșal al Uniunii Sovietelor.

BUDAPESTA GRAV BOMBARDATĂ DE AVIAȚIA SOVIETICĂ

Londra, 27 (Radio). — **Mai multe escadrile de bombardiere sovietice, însoțite de numeroase avioane de vânătoare, au bombardat Joi noaptea Budapesta.**

Capitala Ungariei a suferit grave stricăciuni, în urma numeroaselor explozii și incendii provocate de bombardamentul aviației sovietice.

EXPOZEUL D-LUI CHURCHILL ASUPRA CONVERSAȚIILOR DELA MOSCOVA

Londra, 27 (Rador). — D. Churchill a vorbit astăzi în Camera Comunelor asupra recentelor sale conversații dela Moscova, spunând printre altele:

„Situația prezentă a războiului este dură și ne putem aștepta ca lupta de pe toate fronturile să crească în spațiu și în intensitate. Credem că ne vom găsi în ultima fază, dar este vorba de o întrecere în care dacă nu am face cel mai deplin efort pentru sfârșit am putea prelungi acest sfârșit pentru o perioadă prea mare pentru cei care au acum cursa în mâinile lor, după ce au luptat atât de mult.

SPERANȚELE GERMANIEI

Inamicul are două speranțe. Prima este că, prin prelungirea bătăliei, s'ar putea ca hotărirea noastră să scadă. A doua și cea mai importantă speranță este că se va naște desbinarea între cele trei mari puteri de care inamicul este asaltat acum și a căror unitate îi va pecetlui soarta.

Speranța inamicului este că se va produce o oarecare spărtură în această alianță — rușii vor merge într'o parte, iar britanicii și americanii în altă parte — că se vor produce certuri cu privire la Balcani, cu privire la Polonia sau Ungaria, certuri care, — speră inamicul — vor deștrăma unitatea consiliilor noastre și, în consecință, simetria și convergența înaintărilor noastre.

Aceasta este marea speranță a inamicului și de aceea trebue să îndepărtăm prin toate eforturile și prin realități această speranță.

Desigur că nu vă așteptați ca aceste trei mari puteri, care sunt atât de diferite, ca Anglia, Statele Unite și Rusia Sovietică, să nu aibă și vederi diferite asupra tratamentului variatelor și numeroaselor țări, în interiorul cărora armatele lor victorioase au pătruns. Minunea cea mare este că toate au fost clădite atât de solid și de sigur între noi toți, până acum, dar acest proces nu poate continua prin el însuși, ci trebue tratat mereu cu atenție.

In primul rând se pun acele probleme de distanță, prilej și personalități, la care am făcut de atâtea ori aluzie în Camera Comunelor și care probleme fac extrem de grea adunarea celor trei conducători principali aliați în acelaș loc și în acelaș timp. De aceea nu am ezitat să călătoresc din curte în curte, ca trubadurul rătăcitor, dar cântând mereu acelaș cântec sau aceeași serie de cântece. (Râsete).

Intrevederea dela Moscova a fost o urmare a celei dela Quebec.

La Quebec, președintele și cu mine am simțit foarte mult absența Rusiei.

La Moscova, mareșalul Stalin și cu mine am fost adânc conștienți că președintele nu este cu noi, deși în cazul acesta observatorul american Averill Harriman, ambasadorul Statelor Unite ne-a făcut să simțim totdeauna prezența marei republici.

Au fost motive speciale pentru conferința noastră dela Quebec, forțele luptătoare britanice și americane sunt îmbinate în liniile de luptă, luptând atât de strâns și atât de normal așa cum nu au mai fost luptători din două țări diferite. Trebuia să ne întâlnim. Trebuia să discutăm.

Cât despre Rusia, Marea Britanie are atât de multe probleme de a se produce Trebue să avem o politică practică, astfel ca să tratăm dela zi la zi probleme și, bine înțeles, trebue să ținem în curent guvernul Statelor Unite. Sunt satisfăcut de rezultatele pe care le-am realizat la Moscova cu acest prilej. Sunt însă sigur că nu va putea fi obținut un rezultat final, până când șefii celor trei guvernăminte nu se vor întâlni încă odată și eu cred că aceasta se va întâmpla înainte de terminarea anului în care suntem

La urma urmei, viitorul lumii depinde de acțiunea unită care va fi făcută de cele trei țări ale noastre, în viitorii câțiva ani. Vor fi asociate și alte țări, dar viitorul depinde de unirea celor trei aliați mai puternici. Dacă aceasta dă greș, se prăbușește totul; dacă aceasta reușește, un viitor mare pentru toate națiunile este asigurat.

D. WINSTON CHURCHILL

LEGATURILE CU RUSIA SOVIETICA N'AU FOST NICI ODATA MAI STRANSE

Sunt foarte fericit să aduc la cunoștința Camerei Comunelor că legăturile noastre cu Rusia Sovietică nu au fost niciodată mai strânse, mai intime și mai cordiale decât sunt în prezent (aplauze). Niciodată până acum nu am putut să ajungem la un atât de înalt grad de prietenie și sinceritate în discuții, cu privire la subiectele cele mai delicate și de multe ori vexatoare prin ele însile, așa cum am ajuns la această întâlnire dela care m'am înapoiat și despre care cred că din respect pentru Came-

(Continuare in pag. 3-a)

ALIAȚII TREBUE SA AIBA O POLITICA PRACTICA

Trebue să îndepărtăm neînțelegerile, să le înfățișăm înainte în răsăritul Europei de rezolvat împreună cu Rusia și soluții practice se găsesc pentru fiecare din aceste probleme

CÂND BATE CRIVĂȚUL...

Termometrul a coborît eri brusc aproape de linia înghețului. Un vânt aspru dinspre Nord își șuieră cântecul macabru prin coșurile fără fum ale căminurilor înfrigurate, spulberând speranțele într'o prelungire a zilelor blajine de toamnă. Grijile și suferințele abia acum se fac simțite în rândurile marei majorități a populației surprinsă nepregătită pentru înfruntarea asprimilor prea timpurii ale iernii.

Realitatea nu-i, deci, de loc surâzătoare. Din chiar cifrele oficiale rezultă că sosirile de lemne înregistrate până acum în Capitală nu sunt în măsură să satisfacă niciun sfert din necesarul minim evaluat de subsecretariatul aprovizionării.

Este aci, evident, o sursă de grele probleme și una de legitime neliniști pentru cetățeni, casi pentru cârmuitori. Căci — să ne înțelegem, — nu e vorba numai de suferințele fizice ale individului expus exceselor frigului și care, în familii cu copii, cu oameni bolnavi sau slab alimentați, casi în spitale, școli, maternități, îmbracă aspecte cu adevărat tragice, dar trebue să ne gândim cu acelaș interes și la repercusiunile pe care lipsa de căldură sau încălzirea neîndestulătoare le au cu siguranță asupra însuși randamentului muncii.

Netăgăduit, că întreg potențialul de lucru în ateliere, în biurouri, în școli se va resimți din cauza crizei de combustibili și faptul se va solda cu pierderi însemnate pentru economia țării, casi pentru normala funcționare a instituțiilor publice și particulare.

Iată încă un motiv care justifică stăruința noastră de a milita fără răgaz în jurul problemei mereu actuale a crizei com-

(Continuare in pag. 2-a)

MAREA PROCESIUNE RELIGIOASĂ PENTRU SFÂNTA PARASCHIVA

Aducerea raclei cu sf. moaște.— Cortegiul sfânt. — Cuvântarea I. P. S. Patriarh Nicodim

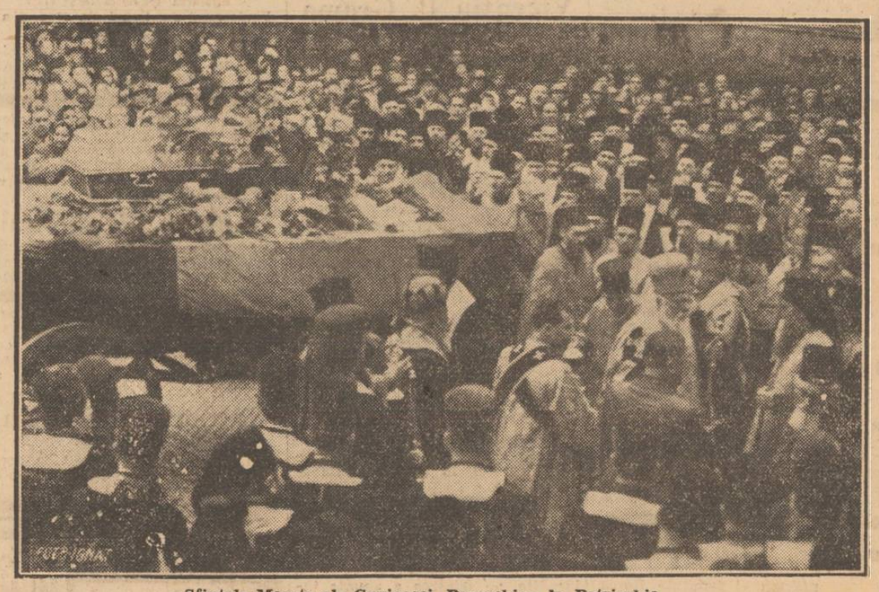

Sfintele Moaște ale Cuvioasei Paraschiva la Patriarhie

Sufletul creștin al Capitalei a cunoscut eri o mare înviorare și prăznuire religioasă.

Din inițiativa Sfintei Patriarhii și a Mitropoliei Moldovei și Sucevei, a fost adusă cu un impunător ceremonial dela mănăstirea Ciorogârla și dusă la Sfânta Patriarhie racla cu moaștele sfintei cuvioase Paraschiva, marea ocrotitoare a ortodoxismului și a Țării Românești, în ziua morții ei (14 Oct. stil vechiu).

Racla a fost adusă dela mănăstirea Ciorogârla de un sobor de preoți și maici, în frunte cu P. S. arhiereu Galaction Silistreanu.

La Cotroceni a fost primită la ora 9 dim. de o companie de onoare, două fanfare militare, care au dat onorurile.

Erau prezenți clerul Capitalei, autoritățile în frunte cu d-nii colonel Nic. Cristea, prefectul poliției Capitalei, d. colonel Dobrotescu primarul de Albastru, ca reprezentant al d-lui general Victor Dombrowschi, primarul general al Capitalei; d. Moruzzi prefectul jud. Ilfov; d. prof. V. Ispir, decanul facultății de teologie, ca reprezentant al Universității; păr. G. Vintilescu, directorul Sf. Sinod, preoții referenți ai Sf. Patriarhii: Marius Constantinescu, C. Coman, Maxim, Cosma și Dincescu, preoții Alex. Constantinescu, D. Rădulescu și Gh. Ștefan eforii Sf. Patriarhii; d. avocat și deputat eparhial Dem. Grozdea, precum și alți numeroși demnitari ai sfintei noastre biserici și ai vieții publice.

Deslungul șoselei Cotrocenilor erau înșiruiți pentru onor ostași din toate unitățile.

CORTEGIUL SFANT

Racla cu moaștele Sfintei a fost așezată pe un car frumos decorat cu ghirlande și tricolor și încadrată de un escadron de ostași din cavalerie.

(Continuare in pag. 2-a)